

Europejskie Forum Polityk Architektonicznych

Celebrating the Everyday – Aspects of Architectural Policies – konferencja dla tych, którzy uczestniczą i mają wpływ na rozwój środowiska zbudowanego.

Helsinki 19-21 października 2006

Świetnie zorganizowana konferencja, której precyzyjnie zrealizowane punkty programu potwierdziły uznanie dla powszechnej obecności polityk architektonicznych w Finlandii, co zapowiadał jej tytuł oraz miejsce obrad; Finlandia Hall autorstwa Alvara Aalto.

Pierwszy dzień konferencji – Architektura i dobrobyt

prowadziła Anna Brunow, Przewodnicząca Krajowej Rady Architektów Finlandii. W powitaniu obok głosu gospodarzy zabrał głos Vladimir Sucha, Dyrektor Kultury i Komunikacji w Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej. Przypomniwał on znaczenie architek-

Budynki mieszkalne – Dockside Aurinkolahti

Budynki mieszkalne – Dockside Aurinkolahti

tury dla zrównoważonego rozwoju naszego kontynentu, co jest przedmiotem troski Komisji w kontekście nowej generacji funduszy strukturalnych oraz konieczności wyrównania różnic pomiędzy „nowymi” i „starymi” krajami członkowskimi Unii.

Kluczowym punktem przedpołudniowych obrad – *Budowanie przyszłości*, był doskonały wykład, który Lord Norman Foster zatytułował „Architektura jako konieczność”, a jego kontynuacją dyskusja pomiędzy nim a Paavo Lipponenem – Przewodniczącym Parlamentu Finlandii, w której architektura została przedstawiona jako podstawowy motor rozwoju i poprawy jakości życia, tak lokalnie, jak i w swym wymiarze globalnym. Po przerwie na temat *Polityka jako katalizator* pierwszym mówcą był Major Helsinki Pekka Korpinen, który przedstawił politykę architektoniczną miasta, jaka w postaci ustalonego programu działań sprzyja dalszemu harmonijnemu rozwojowi przestrzennemu i poprawie jakości życia mieszkańców.

Ta jakość to obserwowany wszędzie wysoki poziom architektury osiągniany poprzez powszechność i 130. lat tradycji konkursów architektonicznych, uznanej jako najbardziej skuteczna droga, akceptowana przez środowisko, polityków, sektor budownictwa i społeczeństwo Finlandii, co prezentował Matti Rautiola – profesor projektowania architektonicznego z Uniwersytetu w Tampere.

Konkurencyjność jako ważny czynnik kształtowania środowiska zbudowanego był przedmiotem kolejnej dyskusji panelowej, w której obok przedstawicieli sektora publicznego wystąpili przedstawiciele sektora prywatnego; reprezentanci znanych w Finlandii firm budowlanych. Mels Crouwel – Główny Architekt odpowiedzialny w rządzie Holandii za zamówienia publiczne oraz Erkki Aho – Dyrektor ds. nieruchomości Senatu byli zgodni co do znaczenia konkursu jako środka zwiększania konkurencji i pozyskiwania najlepszych rozwiązań dla inwestycji publicznych. Podobną opinię można było usłyszeć z ust reprezentantów firm NCC i Palmberg, którzy potwierdzili, że wyłonienie dobrego architekta i uzyskanie najlepszego rozwiązania architektonicznego umożliwia im zaistnienie na rynku z lepszym produktem, a więc osiągnięcie lepszych rezultatów ekonomicznych i zysków.

Pierwszy dzień Konferencji zakończyło wystąpienie Architekta z Ministerstwa Środowiska, który na przykładzie Finlandii omawiał przypadki dobrowolnego tworzenia lokalnej polityki architektonicznej.

Wspaniałą i niezwykle niespodziankę przygotowali organizatorzy uczestnikom Konferencji tuż przed opuszczeniem Finlandia Hall. Doskonały chór Singers for Better Architecture wykonał dwie pieśni, z których druga: *utilitas, fermitas, venustas* została skomponowana przez jego dyrygenta Haikki Valpola specjalnie na okazję tego spotkania Europejskiego Forum Polityk Architektonicznych, imprezy wieńczącej Prezydencję Finlandii w Unii.

Budynki mieszkalne – Docksideresidence Aurinkolahti

Pracowity pierwszy dzień zakończyło zwiedzanie dużej i reprezentatywnej dla twórczości autora wystawy „Eero Saarinen: Shaping the Future”, zorganizowanej przez Muzeum Fińskiej Architektury i firmę Ruukki, sponsora wystawy w Kunsthalle Helsinki.

Drugi dzień Konferencji – Architektura i polityka

podobnie jak pierwszy prowadziła Anna Brunow. Jako pierwszy wystąpił Rob Docter – Dyrektor Instytutu Berlage, który przedstawił perspektywę Europejskiego Forum Polityk Architektonicznych. Jako wkład na przyszłość w debacie zaprezentowano następnie wydarzenia o innowacyjnym i eksperymentalnym charakterze, a jej uczestnikami byli przedstawiciele Szwajcarii, Norwegii, Francji, Niemiec i Finlandii, którzy wystąpienia ilustrowali przykładami „dobrych praktyk”.

Następny punkt obrad Konferencji to inicjatywy w edukacji architektonicznej. Przedstawiono działalność Międzynarodowego Stowarzyszenia Edukacji Architektonicznej – PLACE, a wśród prezentujących był między innymi Dariusz Śmiechowski z Warszawskiej ASP, piszący często na łamach „Architektury-Murator”. Inne przykłady powszechnej edukacji dla dzieci i dorosłych przedstawiali: Kristiina Nivari z Muzeum Fińskiej Architektury działającego w ramach sieci GAUDI oraz Maire Mattinen z Krajowej Rady Antykwaryuszy.

Po przerwie w ramach tematu: *Tożsamość i konkurencyjność*, wystąpił Jefferey M. Sellers – profesor nauk politycznych, geografii i polityki społecznej z Uniwersytetu Południowej Kalifornii. Rozwinięciem i uzupełnieniem wykładu omawiającego strategię dla polityk architektonicznych w przyszłości były wystąpienia pozostałych uczestników okrągłego stołu.

Zabierali głos Andres Kurg – historyk z Estońskiej Akademii Sztuki, Julian Wekel – profesor planowania i rozwoju regionalnego Technicznego Uniwersytetu w Darmstadt, wreszcie Valentina Croci – dziennikarka i absolwentka Architektury Uniwersytetu z Wenecji, która przedstawiła

Kościół drewniany – Viikki Church

tendencje w architekturze 10 krajów – nowych członków Unii Europejskiej.

Ciekawostką jej wystąpienia była konstatacja, że obserwowany w Polsce trend do rewitalizacji i adaptacji obiektów po-przemysłowych jest udziałem sektora prywatnego, a nie wynikiem istnienia lokalnej polityki architektonicznej.

Po tych interesujących prezentacjach, Severi Blomstedt – Dyrektor Muzeum Fińskiej Architektury zachęcał uczestników do udziału w wycieczkach po Helsinkach, które planowane na następny dzień aktywności Forum, mają udowodnić obecność i powszechność polityk architektonicznych w życiu miasta.

Na koniec kolejnego, pracowitego dnia obrad, zabrał głos Deyan Sudjic – Dyrektor Muzeum Projektowania w Londynie, który w brawurowo odczytanym tekście o niezwykłym poziomie erudycji, przedstawiał swoje opinie o najważniejszych sprawach współczesnej architektury.

Kolejny, trzeci dzień Konferencji

wypełniły wycieczki po Helsinkach. Uczestnicy mieli okazję wybrać trasę „zachodnią” obejmującą najbardziej znane przykłady miejscowej architektury lub „wschodnią” obejmującą przykłady najnowsze. Architekci pilotujący wycieczki, dzięki swej gruntownej wiedzy, umożliwili poznanie nie tylko historii kraju i miasta, ale także udzielali najbardziej dokładnych informacji o odwiedzanych terenach i obiektach architektonicznych.

Po zwiedzaniu, gromadząc się w budynku Muzeum Fińskiej Architektury, wszyscy uczestnicy Forum podkreślali niemal doskonałą jakość oglądanej przestrzeni i architektury, co bez wątplenia jest rezultatem prowadzonej w Finlandii polityki, która poprzez architekturę podnosi poziom kultury i życia swoich obywateli. Takie głosy można było usłyszeć podczas recepcji, jaka odbyła się na tle wystawy obrazującej 130. lat konkursów architektonicznych w Finlandii, o czym opowiadała Paula Huotelin – Sekretarz ds. konkursów w Stowarzyszeniu Architektów Finlandii.

Kościół drewniany – Viikki Church

Kościół drewniany – Viikki Church

Z prawdziwym żalem trzeba było opuszczać Helsinkę, ponieważ popołudniowy program Forum był równie bogaty w wydarzenia i zaproszonych mówców ze znakomitych instytucji architektonicznych Europy. Szczególnym punktem wieczoru miało być wydarzenie kulturalne zatytułowane Interakcja pomiędzy filmem a architekturą, zorganizowane dla uczczenia Światowego Dnia Architektury, ustanowionego przez Międzynarodową Unię Architektów UIA.

Na marginesie obrad Forum

Przed rozpoczęciem Konferencji odbyło się spotkanie Komitetu Sterującego Forum, który wyraził poparcie dla Rezolucji przedłożonej przez reprezentantów zawodowych organizacji z dziesięciu nowych państw członkowskich Unii Europejskiej. Przygotowaniem do powstania Rezolucji było wrześnie spotkanie Rady Architektów Europy ACE w Wilnie, które wykazało postęp w pracach nad politykami architektonicznymi w niektórych krajach, ale równocześnie brak takich prób podejmowanych w Polsce.

W oparciu o istniejące dokumenty Rady Europy, Parlamentu i Komisji Europejskiej, w Rezolucji tej ponownie pojawia się potrzeba tworzenia polityk architektonicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, a jakość architektury jako kryterium dostępu do funduszy strukturalnych i spójności UE. *(pełny tekst Rezolucji zamieszczamy poniżej. Red.).*

W trakcie drugiego dnia Konferencji odbyło się także Nadzwyczajne Zebranie Stowarzyszenia Europejskiego Forum Polityk Architektonicznych, które w głosowaniu ustaliło skład Zarządu administrującego działaniami Stowarzyszenia.

W Forum uczestniczyli Kazimierz Kobylecki jako reprezentant Ministerstwa Budownictwa, Krzysztof Baczyński - reprezentujący Izbę Architektów oraz Krzysztof Bojanowski - SARP.

W świetle dotychczasowej działalności Europejskiego Forum Polityk Architektonicznych, a zwłaszcza Rezolucji zgłoszonej przez organizacje architektoniczne z nowych państw członkowskich, należy rozważyć pilną potrzebę zapoznania jak najszerszego gremium z jej pełnym tekstem i zawartą w niej argumentacją. Rezolucja powinna być jak najszybciej udostępniona przedstawicielom ministerstw, w których problematyka architektoniczna jest obecna, a SARP i Izba Architektów powinna podjąć wysiłek zbudowania z nimi wspólnej platformy pomocnej w tworzeniu skutecznej polityki architektonicznej w Polsce.

Krzysztof Bojanowski
Wiceprezes SARP

Rezolucja

zaprezentowana na zebraniu Komitetu Sterującego Europejskiego Forum Polityk Architektonicznych w Helsinkach, w dniu 19 października 2006 roku

Uczestnicy reprezentujący organizacje zawodowe nowych państw członkowskich obecni na zebraniu Komitetu Sterującego Europejskiego Forum Polityk Architektonicznych i międzynarodowej konferencji „Celebrating the Everyday Aspects of Architectural Policies” w Helsinkach, 19-21 października 2006.

Gdy Rezolucja Rady o Jakości architektury w środowisku miejskim i wiejskim, przyjęta przez Radę Europy dnia 12 lutego 2001 roku (2001/C 73/04) potwierdziła, „że architektura, jakość budynków, sposób, w jaki wtapiają się w swoje otoczenie, szacunek dla środowiska naturalnego i zurbanizowanego, dla wspólnego i indywidualnego dziedzictwa kulturalnego, są przedmiotem interesu publicznego”;